

4 Poemas de Jorge de Lima

4 Ποιήματα του Χόρχε ντε Λίμα

Traducción: Stelios Karayanis

Μετάφραση: Στέλιος Καραγιάννης

JORGE DE LIMA

(1895-1953)

Nacido en Maceió, estado de Alagoas, murió en Rio de Janeiro, víctima de cáncer y con elevado prestigio dentro de las áreas de su ejemplar actuación médica, política y literaria. Artista multiforme (fue igualmente laborioso pintor y escultor), dejó una extraordinaria contribución poética, crítico-histórica y novelística. Ejerció también el magisterio y el periodismo, habiendo sido director de instrucción pública en su tierra natal y jefe de estudios de la Universidad de Brasil, en Rio de Janeiro. Descendiente de un antiguo linaje rural del Nordeste, su "infância de engenho", en la plantación paterna de caña de azúcar, explica su inclinación a la tierra natal y la simpatía hacia la raza negra. Se lanzó como escritor, siendo niño aún, con un soneto parnasiano, "O Acendedor de Lampiões", en 1907. "Essa Negra Fulô" (1928), que le granjeó éxito estupendo, nacional y mundial, tuvo en la artista argentina Berta Singerman una intérprete incomparable. Alcanza, en sus años de madurez, el clímax del verdadero genio. Inducido desde 1925 al Modernismo ya partir de los años 30 a la militancia católica, suma a la herencia de los años ochocientos sus bellos poemas regionales, nuevas conquistas formales y, en feliz asociación con Murilo Mendes, un libro de poemas religiosos: Tempo e Eternidade (1935). Otras dos ejemplos de esa religiosidad no sectaria son A Túnica Inconsútil (1938) y Anunciação e Encontro de Mira-Celi (1950). Pero ha de ser con Livro de Sonetos (1949) y Invenção de Orfeu (1952) que la excelsa inspiración del poeta alcanzará su punto culminante y su lugar definitivo, gracias al dominio técnico del verso, el poder onírico, la originalidad y el soplo épico bebido en las fuentes de la gran tradición del arte occidental. Obra completa publicada por Editora Nova Aguilar, de Rio de Janeiro. Presentación: José Santiago Naud

Ο Χόρχε ντε Λίμα ήταν ένας προικισμένος ποιητής, λογοτεχνικός κριτικός, ζωγράφος και γλύπτης με πολλές εκθέσεις, γιατρός, και πολιτικός. Γεννήθηκε στο Μασσιό της Βραζιλίας το 1895 και πέθανε το 1953 στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Ήταν επίσης διευθυντής σπουδών του πανεπιστημίου του Ρίο ντε Τζανέιρο. Συγκαταλέγεται στο Μοντερνισμό των δεκαετιών του 30 και του 40 που ανανέωσε τη βραζιλιάνικη ποίηση.

BIEN ENTRADA LA NOCHE CUANDO ESCRIBÍS

Bien entrada la noche, cuando escribís un poema cualquiera
sin sentir lo que escribís,
mirad vuestra mano — que vuestra mano no os pertenece más;
mirad como parece un ala que viniera de lejos.
Mirad la luz que a cada momento
sale de entre sus dedos curvos.
¡Mirad la Gran Mano que sobre ella se abate
y le hace deslizar sobre el papel estrecho,
con el clamor silencioso de la sabiduría,
con la suavidad del Cielo
o con la dureza del Infierno!
Si no lo creéis, tocad con la otra mano inactiva
las llagas de la mano que escribe.

ΟΤΑΝ ΘΑ ΕΧΕΙ ΝΥΧΤΩΣΕΙ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΛΑ ΟΤΑΝ ΘΑ ΕΧΕΤΕ ΓΡΑΨΕΙ

Όταν θα έχει νυχτώσει για τα καλά, όταν θα έχετε γράψει ένα ,το οποιοδήποτε
ποίημα,
δίχως να νιώσετε τι γράψατε,
δέστε το χέρι σας — γιατί το χέρι σας δεν σας ανήκει πια;
δέστε πως μοιάζει με ένα φτερό που ήλθε από μακριά.
Δέστε το φως που κάθε στιγμή
βγαίνει μέσα π' τα κυρτά δάχτυλα σας.
Δέστε το Μεγάλο Χέρι που πάνω τους αποθαρρύνεται
και τα κάνει να γλιστρούν πάνω στο στενό χαρτί,
με το σιωπηλό clamor της γνώσης,
με την απαλότητα του Ουρανού
η με τη σκληρότητα της κόλασης!
Αν δεν το πιστεύετε, αγγίξτε με το άλλο σας, το αδρανό σας χέρι
τις πληγές του χεριού που γράφει.

Mujer proletaria

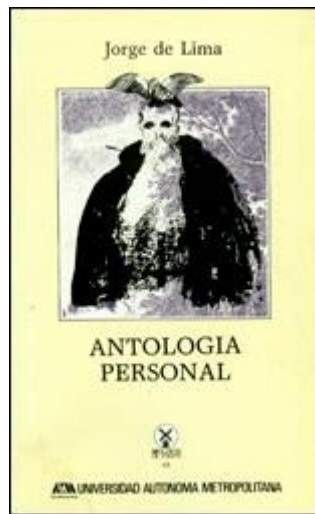
Mujer proletaria – Fábrica individual
que el trabajador tiene (fabrica niños)
tu
en tu sobreproducción de máquina humana
tú provees ángeles al Señor Jesús,
Proporcionas armas para el señor burgués.

Mujer proletaria,
el trabajador, tu dueño
debe ver, debe ver:
su producción
su sobreproducción
a diferencia de las máquinas burguesas
salva a tu dueño.

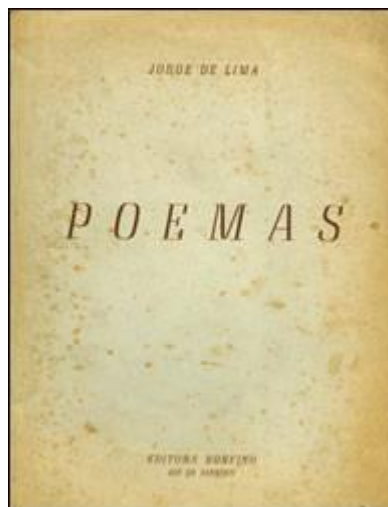
Γυναίκα προλετάρισσα

Γυναίκα προλετάρισσα – Φάμπρικα ατομική
που ένας εργάτης έχει (φάμπρικα παιδιών)
εσύ
με την υπερπαραγωγή σου της ανθρώπινης μηχανής
εσύ προμηθεύεις αγγέλους στον Κύριο ημών τον Ιησού,
Προμηθεύεις με άρματα τον αφέντη σου τον αστό.

Γυναίκα προλετάρισσα,
ο εργοδότης σου, το αφεντικό σου
πρέπει να δει, πρέπει να δει:
την παραγωγή του
την υπερπαραγωγή του
σε διαφορά με τις αστικές μηχανές
σώσε το αφεντικό σου.

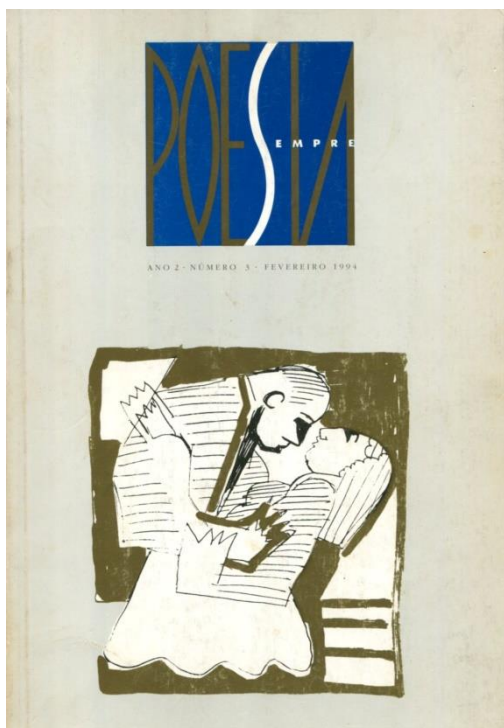
Extraído de
Jorge de Lima
Antología personal
México, DF: Universidad Autónoma Metropolitana, 1989.
146 p. (Col. Molinos de Viento)

De
Jorge de Lima
POEMAS
Rio de Janeiro: Editora Ronfino, 1952. 176 p.
Textos en español

LA MESA DEL POETA, LOS CONVIDADOS Y EL ALIMENTO

No estovemos en la mesa, separados
uno del otro, sino del lado en que el Maestro
se sentare en la Cena.
Y cuando Él me diere el fruto
lo ofertaré a la Musa,
que lo repartirá con todos los comensales.
Y la primera mujer será así recordada
y así será devuelto el fruto vedado.
La mesa no servirá para separar los huéspedes,
sino para que ellos junten las manos o pendan la cabeza
sobre el pecho del Maestro amado.
El leño que el árbol dio para hacer la mesa
será así redimido por la mano del Señor;
y después del banquete renacerá en el suelo,
y árbol será siempre la mesa con su eterno fruto
para los desterrados.

**ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ, ΟΙ ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ
ΚΑΙ ΤΟ ΦΑΓΗΤΟ**

Δε θα παραβρεθούμε στο τραπέζι, χωριστοί
ο ένας απ' τον άλλο, αλλά δίπλα εκεί που ο Δάσκαλος
θα καθίσει στο Δείπνο.
Κι όταν Αυτός θα μου δώσει το φρούτο
θα το προσφέρω στη Μούσα,
που θα το μοιράσει σε όλους τους συνδαιτυμόνες.
Και η πρώτη γυναίκα θα μείνει έτσι στη μνήμη
Και έτσι θα επιστραφεί το απαγορευμένο φρούτο.
Το τραπέζι δεν θα χρησιμεύσει για να χωρίσει τους καλεσμένους,
αλλά για να ενώσουν εκείνοι τα χέρια τους η για να γείρουν το κεφάλι τους
Πάνω στο στήθος του αγαπημένου τους Δασκάλου.
Το μαδέρι που το δέντρο έδωσε για να γίνει το τραπέζι
θα λυτρωθεί έτσι από το χέρι του Κυρίου;
και μετά απ' το δείπνο θα ξαναγεννηθεί στο έδαφος,
και δέντρο θα είναι για πάντα το τραπέζι
για τους ενταφιασμένους.

LA MUERTE DE LOS ELEMENTOS

Y ha de llegar un día en que la Tierra que acogió tu cadáver
estará vacía como un cementerio.
Y del agua que te bautizó y te sació la sed no restará una [gota.
Y el aire no envolverá la tierra ni las aguas;
y junto a los tres elementos que tantas veces en la vida
ni te dieron placer ni te dieron pesar,
indiferentes a tí como si no existiesen,
solo el fuego, el fuerte fuego invencible
puede acompañar tu espíritu y envolverlo.
Y llorarás en vano y rechinarás tus dientes.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Και θα έρθει μια μέρα όπου η Γη που περιμάζεψε το πτώμα σου
θα είναι άδεια σαν ένα νεκροταφείο.

Κι απ' το νερό που σε βάπτισε και σου έσβησε τη δίψα δε θα απομείνει ούτε
μια σταγόνα.

Και ο αέρας δε θα καλύψει τη γη ούτε τα νερά;

Και από τα τρία στοιχεία που τόσες φορές στη ζωή

δεν σου έδωσαν ούτε χαρά ούτε λύπη,

αδιάφορα για σένα σαν να μην υπήρχαν,

μόνο η φωτιά, η δυνατή ανίκητη φωτιά

μπορεί να συνοδέψει το πνεύμα σου και να αγκαλιάσει.

Και θα κλάψεις μάτια και θα τρίξεις τα δόντια σου.